

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opolden.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasti: Prostor 1 mm X
55 mm po K 1:50. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Najnovejši telegrami.

VOLITVE V KONSTITUANTO RAZPISANE.

Belgrad, 4. Pred svojim odhodom
v Pariz je regent Aleksander snočil
podpisal ukaz o volitvah za konsti-
tuanto. Volitve so razpisane za 28.
novembra. Velika ustavotvorna
skupščina se snide v Belgradu dne
12. decembra in bo sklepala o ustavi
države in njenih osnovnih zakonih.

DAVEK NA VOJNE DOBIČKE.

Belgrad, 4. Na včerajšnji seji fi-
nancijske odbora se je razpravljalo o
davku na vojne dobičke. Člani odbora
za Hrvatsko in Slovenijo so proti-
stali proti temu, da bi edine finan-
čni ministri kompetentni za vse spo-
re, ki bi nastali pri odmeritvi tega
davka. Računa se, da bo davek na
vojne dobičke znašal za Srbijo 30 mi-
lionov dinarjev, za Bosno in Herce-
govino 70, Dalmacijo 2½, Hrvatsko
7½, Slovenijo 70 in za Bačko, Banat
in Baranje 75 milijonov dinarjev.

NESREČNI KVORUM.

Belgrad, 4. 121. seja narodnega
predstavništva je otvoril podpred-
sednik dr. Ribar ob desetih dopoldne.
Po formalnostih preide zbornica na
dnevni red. t. i. volitve predsedni-
štva. V imeninskem glasovanju se
je dokazalo, da zbornica nima kvor-
uma, vsled česar se je seja prelo-
žila na 19. t. m.

BOJI Z ARNAVTI.

Belgrad, 4. Ker so naše čete v
zasledovanju armatskih napadalcev
dospele do demarkacijske črte v de-
barskem okraju, je bilo izdano pove-
šče, da se tam ustavi. Arnavti so
povsod uničili brzojav in telefon.
razdelili in odnesli poljske pridelke.
Tako so bili napravljeni koraki, da
se pomaga ubogemu prebivalstvu, ki
je toliko trpelo.

ODPUST MADŽARSKIH URADNI- KOV.

Belgrad, 4. Zadnje dni je vlada
odpustila večje število uradnikov
madžarske narodnosti v Vojvodini,
ki niso hoteli prisesti. Ti uradniki so
odpotovali na Madžarsko.

SPLOŠNA STAVKA V JULJSKI BENEČIJ.

Trst, 4. Proklajšana splošna stav-
ka v Trstu in po Juljski Benečiji ob-
sega razen oficijelno izvezitih kate-
gorij vse delavske stroke. Železni-
čarji se še posvetujejo o svojem rav-
nanju. Doslej še niso vstopili v stav-
ko. Ker stavkaio tudi stavci in drugi
uslužbenici tiskaren, ne izhaja noben
list, razen glasila stavkovnega vod-
stva ali kakor se imenuje, »direkto-
rija stavke«, ki se tiska v tiskarni
socialističnega lista »Lavoratore«.
Zaradi stavke v plinarni in elektrarni
je včeraj in danes bilo mesto v temi.

Volilni red sprejet.

Belgrad, 3. sept.

Je skoro vse naše izpreminjevalne
predloge odklonila.

V teku razprave so se pa izvr-
šile poleg tega tudi nedvomne pre-
kršitve poslovnika Narodnega pred-
stavništva, ki kažejo, kako ta pa-
lament bolj in bolj izgublja svojo
veljavo, svoj ugled in svoje pravice
in kako pada na prazno parlamen-
tarno obliko brez stvarnega ob-
sega.

Zlasti je povdariti, da je predla-
gal član našega kluba Vitomir Ko-
rač, da uvrsti v volilni zakon, da se
društveni in zborovalni zakon, ki
velja za kraljevino Srbijo, razširja
na celo kraljevino SHS. Tedanji
minister za konstituanto, g. Stojan
Protić, je tudi pristal v javni seji
na ta predlog in tudi nar. predstavi-
ništvo je v svoji seji s tem soglašalo

in oddalo predlog v svrhu tekstira-
nja volilnemu odboru.

Prigodom razprave v drugem
čitanju je predložil član našega
kluba Viljem Bukšeg, da se takšen
pasus uvrsti v § 121., ker je izostal.
Sedanji minister za konstituanto
g. dr. L. Marković je tudi pristal na
ta predlog in je v seji glasno teksti-
ral dotični stavek. Tudi predsednik
začasnega narodnega predstavi-
štva je ugotovil, da je razprava o
§ 121. dokončana in da se bo v bo-
doči seji — tedaj včeraj — izvršilo
le glasovanje o tem §.

Na včerajšnji seji pa je pred sa-
nim glasovanjem g. minister za
konstituanto potegnil isti stavek, ki
se nanaša na združevalno in zbo-
rovalno svobodo, nazaj. S tem je
dobil § 121. novo lice, drugačno kot
je bilo ugotovljeno v razpravi en-
dan poprej. S tem je bil zopet pre-
kršen poslovnik in omogočena za-
klusna igra nazadnjaških elemen-
tov.

S sprejetjem tega volilnega reda
nastopa posebno na Hrvatskem in
v Slavoniji, pa tudi drugje, zlasti v
vprašanju zborovanj neko izvenza-

konito stanje. Zakon o zborovalni
svobodi na Hrvatskem je suspendi-
ral ban dr. Laganja in do danes ni
še reaktiviran. Stari volilni red, ki
je obsegal saj nekaj določitev o
zborovalni svobodi pred volitvami,
izgubi s sprejetjem tega zakona
svojo veljavnost. Ljudstvo ostaja v
najvažnejšem času brez zajamčene
ustavne svobode združevanja in
zborovanja in postaja odvisno od
absolutne volje političnih činiteljev.
Konstatirajoč ta dejanski stan, ki
nastopa na škodo ustavnih pravic
in narodnih svobod s pomočjo hr-
vaškega Narodnega kluba in pod
odgovornostjo vseh ostalih klubov
vladine večine, izjavlja klub soc.
dem. poslancev, da bo v znak pro-
testa proti takšnemu sistematične-
mu pripravljaju nasilnih volitev za
konstituanto glasoval proti spreje-
mu tega volilnega zakona.

Izjava soc. dem. poslancev je
precej popularna poslancev vladine
večine... Klub soc. dem. poslancev
je s svojo izjavo zadel v živo. Vo-
lilci, zlasti oni, ki jim ta zakon jem-
lje pasivna prava, bodo vedeli: kdo
je zastopal njih koristi...

Proti draginji.

V seji dne 1. septembra t. l. je
vložil sodrug Anton Kristan na-
stopni interpelaciji proti draginji.

Interpelacija narodnega poslanca s.
Antona Kristana in tov. na ministra
za socijalno politiko.

Gospod minister! Draginja na-
rašča zadnje mesece tako, da vzbu-
ja sploh znatno nejevoljo. Zlasti ve-
lja to za pasivne kraje naše države.
Cene produktov domačega gospo-
darstva: žitu, krompirju, zelenjavi,
etc. so tako visoke, da presegajo
možnost eksporta celo v one drža-
ve, ki so vsled svojih posebnih raz-

mer navezane na silno visoke cene.
A v Avstriji n. pr. je ameriška moka
konkurent našim močnim izdelkom.
To je dokaz, da so seve tudi cene
doma v državi tako visoke, da ni
za nje nobene opravičbe.

Gospod minister! Konzument po-
trebuje nujno zaščito proti navija-
cem cen, proti špekulantom in po-
dobnim izrastkom, ki ovladujejo
dandanes trgovino.

Vprašamo vas zato:
a) Kaj mislite storiti proti nepre-
stano naraščajočim cenam?
b) Kako si predstavljate uspešen
boj proti draginji sploh?

Narodno predstavništvo.

Razpust belgrajske občinske uprave

LDU Belgrad, 3. 119. seja narod-
nega predstavništva otvoril podpred-
sednik dr. Ribar ob 17.20. Poslanec
Vaso Knežević stavi vprašanje na
ministra za notranje stvari o uvedbi
komunističnih občinskih odborov
v belgrajski občinski upravi in ener-
gično protestira proti temu, da no-
tranje ministar ni na seji. Poslanec
Aleksa Žužević stavi vprašanje na
ministra za prehrano zaradi bednega
stanja v prehrani v naših tužnih kra-
jih, zlasti v južnih krajih, zlasti v
južni Srbiji in Črni gori. Minister za
prehrano Risto Jolić pravi, da je pod-
vzel vse korake, da se v prehrano v
Črni gori zagotovi ter se nadeja, da
bo tam v tem oziru kmalu bolje. —
Aleksa Žužević vpraša notranje
ministra, kako je z razpustom komu-
nistične občinske uprave v Belgradu
ter prosi, da bi se v interesu morale
ne kršili predpisi ustave. (V dvor-
ano pride notranji minister dr. Milo-
rad Drašković.) Dr. Milorad Draško-
vić prosi poslance, ki so stali vpra-
šanje, radi razpusta belgrajske ob-
činske uprave, naj to vprašanje od-
govorijo do dneva interpelacij, da bi
takoj on in poslanci imeli širšo svo-
bodo govora. Poslanec Vaso Kne-
žević meni sicer, da je zadeva malen-
kostna, vendar pa prosi ministra, naj
tako odgovori na vprašanje. Znano
je, da komunisti niso bili uvedeni v
občinsko upravo v Belgradu, G. Pav-
lović, član komunistične stranke je
izjavil, da je splošno znano stališče

komunistov z ozirom na prisego. Ta
izjava ni omelitev prisree, niti je ne
anulira. O priliki priseganja je podal
Narodni klub izjavo, da je priseganje
za poslance odveč. Tudi socijalni
demokratje so z ozirom na to vpra-
šanje izjavili, da je v današnjih de-
mokratičnih časih priseganje anarhi-
zem. Duhovnik, ki je prisego sprejel,
je merodalen soditi, ali je prisega
veljavna ali ne. Ta je ugotovil, da je
bila prisega veljavna. Akt ministra
za notranja dela je očividno nezako-
nit. Minister dr. Drašković odzovo-
ri, da se odlok notranje minist-
stva ne nanaša samo na belgrajsko
občino, ampak tudi na vse druge.
Minister izjavlja, da tika ni hotel
uganitati politike, ampak vršiti zakon.
ter da se ne more strinjati z izjava-
mi poslancev. Preide se na dnevni
red: volitve predsednika predst-
stva začasnega narodnega predstavi-
ništva. — Tainik Pera Jovanović
kliče imena poslancev, ki bodo taino
glasovali. Poslanci podaljšajo svoje
glasovanje v zaleonicah. Glasovanje
traja eno uro in en četrt. Po glas-
ovanju izjavi podpredsednik narodne-
ga predstavništva dr. Ribar, da je
glasovalo 144 poslancev, od katerih
jih je 128 glasovalo za Stanoila Vu-
kčevića, 16 glasovnic pa je bilo praz-
nih. Ker ni kvoruma, se seja zaklju-
či in odredi naslednja seja za jutri
ob devetih dopoldne z istim dnevnim
redom.

Politične vesti.

Regent Aleksander odpotoval v Pa-
riz. V soboto je regent Aleksander v stro-
gem incognito odpotoval v Pariz. V be-
lgrajskih političnih krogih se govori, da je
njegov nenadni odhod v Pariz v zvezi z
mednarodnimi dogodki, posebno z jadrans-
kim vprašanjem in našimi odnošaji z
Madžarsko. Skozi Ljubljano se je peljal v
soboto ob 6. uri popoldne.

Nasilje buržoazije v Belgradu. Sta-
ra občinska uprava v Belgradu je podala
ostavko. Na podlagi deseznega sporazu-
ma med radikali in demokrati je izvo-
ljen nov občinski odbor, ki bo začasno vo-
dił posle občinske uprave, dokler državni
svet ne reši odloka o aktu notranje mi-
niststva in o pritožbi glede občinskih vo-
litev v Belgradu. Nova občinska uprava

je sestavljena nastopno: Predsednik dr.
Joca Petra-Jovanović, podpredsednik Da-
nilo Zivaljevac.

Kapitalistično časopisje. V sobotnem
»Jutru« berem sledečo notico: »Milijonar-
tat. V četrtek so zasačili v neki maribor-
ski gostilni nekega tamošnjega milijonarja
ravno v trenutku, ko je hotel v pivnici pri
mizici ukrasti natakarku 150 krona.«

Pred par dnevi v »Večernem listu« pa:
»Mica Kovačeva«. Franc Goršič je v Pu-
trihovi gostilni izginil iz sobe, ko se je na-
jedel vampov in napil, ne da bi plačal. Ni
mu pa bilo usojeno, da bi brez plačila na-
polnil železdec. Dobil je 24 ur zapora, kjer
bo lahko premišljeval o vampih in o pivu,
ki ga je spil zastonj. — Kako zlobno, ško-
doželjno, prav kakor kaka stara tercijan-
ka. Ni moj namen zagovarjati razne »Mice
Kovačeve« in prav je, da se dela z njimi po
postavi. Vendar bi iz zgoraj navedene no-
tice »Večernega lista« sklepali, da je bil
dotičnik, ki je jedel »vampe« pač zelo la-
čen, ter da ni tega storil iz obljestosti,
zato bi se moralo pač toliko ozirati nanj,
da se ga ne priobči kar s celim imenom.
Radoveden sem, koliko dni bo milijonar
premišljeval o 150 kronah. Pa najbrž ga
bodo proglasili za »kleptomaništa«!

Značilno. »Goriška Straza« piše: V
italijanski poslanski zbornici so poslanci z
veliko večino glasovali za aneksijo Tirol-
ske do Brenerja k Italiji. Skoraj pol mili-
jona zavednih Nemcev bo moralo biti pod-
ložnih Italiji. Zanimivo je vedeti, da je le
59 socialistov glasovalo za samoodločbo
teh Nemcev, dočim je katoliška ljudska
stranka, ki li pravijo »Pipi«, kompaktno
glasovala za aneksijo in sicer skupno z
brezverskimi nacionalisti in framažoni.
Tirolski Nemci so po večini vrli katoliča-
ni, ki neizmerno žalujejo nad svojo usodo.
Ali se bodo mogli ti katoliški Nemci v
parlamentu kdaj pridružiti takšni stranki,
kakršna je »Pipi«? V tem oziru treba dati
čas socialistom, ki so v tej točki glede
poštenja premagali stranko »Pipi«, ki bi se
morala kazati pravično v vseh zadevah
in do vsakega. Kako hudo se zatajujejo in
mrcvarijo načela v politiki!

Avstro-ogrska municija. »Nova
Doba« prinša vest iz Tirata, da je fran-
coska vojaška oblast v imenu entente na-
ročila tamošnjemu arzenalu, da se mora
vsa municija, ki se je izza razsela Avstro-
ogrske našla v Boki Kotorski, vkrcati na
posebne ladje, da se bo potem potopila v
Jadranskem morju. Te municije je sedaj
zelo malo, ker so vse, kar je bilo vrednej-
šega, zavezniki že davno odnesli.

Krvavi izgredi v Frankfurtu.
V Frankfurtu so se zbrali pred mest-
nim domom množice brezposelnih
delavcev. ki so jih dobro oblečeni
ljudje ščuvali k naskoku na magi-
strat. Ko so hoteli demonstranti
udreti skozi zaprte duri, je oddal
varnostna straža svareče strele in
ko ti niso ničesar zalekli, je streljala
z ostrimi salvami v ljudstvo. Učinek
je bil grozen. Veliko število ljudi je
bilo usmrčenih in mnogo ranjenih.
Delavstvo je takoj zapustilo obrate
in sklicalo protestno zborovanje. Naj-
brže pride do splošne stavke in ne-
kateri listi govore celo o novi držav-
ljanski vojni. Položaj je doslej neja-
sen.

Zupan mesta New Yorka se je br-
zovajno zavezal za izpušitev lordmayerja
mesta Corka.

Tudi španske strokovne organizacije
za Amsterdam. Španske strokovne organi-
zacije, ki so združene v »Union general de
Trobajadoras«, so imele pred nekaj tedni
svoj kongres. Na vseh teh kongresih pri-
haja vprašanje, ali so organizacije za drugo
all za tretjo internacionalo, to je, ali naj
gredo po izkušeni stari poti ali pa naj se
zatečejo k nepoznani moskovski interna-
cionalni. Španski kongres je po živahni de-
bati zavrgel prestop k moskovski interna-
cionalni s 110.902 glasovoma, dočim je gla-
sovalo za Moskvo le 17.919 glasov. Komu-
nistični listi so poročali o tem kongresu
in o nem Splošne konfederacije dela na
Francoskem nasprotno. Tako se malo zla-
žejo ti gospodje večkrat za — reklamo.

D' Annunzio razžaljen. Po vestih
iz Rima je izjavil D' Annunzio, da nme-
rava zapustiti Reko, ker prebivalstvo ni
povoljno sprejelo njegovega projekta za
izpremembo režima in ker je italijanska

